

POSUDEK OPONENTA NA DISERTAČNÍ PRÁCI

Doktorand: **Ing. Zita Drábková**

Téma práce: **Kreativní účetnictví a účetní podvody jako porušování věrného a pravdivého obrazu účetnictví**

Oponent: **Doc. Ing. Antonín Valder, CSc.**

Autorka se ve své disertační práci zabývá oblastí vyhodnocení možností a způsobů zneužívání účetnictví ve formě kreativního účetnictví a účetních podvodů v podmínkách ČR ve vazbě na zajištění věrného a pravdivého obrazu účetnictví. Během několika posledních let ekonomika ČR procházela procesem transformace na tržní principy a bouřlivým vývojem. Příčinou byl růst významu finančního řízení pro úspěšnou existenci podnikatelských subjektů a zvýšeného důrazu na věrné a poctivé zobrazení ekonomické reality.

Zvolené téma lze tedy považovat za velice aktuální. Cenná je zejména širší pojetí tématu tak, jak je to stanoveno v cíli práce. Cíl práce je naplněn na 150 stranách textu doplněných o 13 příloh.

Práce je logicky strukturována v souladu se stanovenými požadavky. V literárním přehledu uvádí autorka stručné výtahy z řady publikací různých autorů, ve kterých akcentuje specifika jejich přístupů k řešené problematice. Těžiště práce pak spočívá v relativně samostatných částech, z nichž první je představována kapitolou 12 Prostředky manipulace účetních výkazů, druhá kapitolou 13 Vypovídací schopnost účetních výkazů, třetí kapitolou 14 Hodnocení finančního zdraví podniku, čtvrtá kapitolou 15 Návrh hodnocení míry manipulace účetních výkazů a 16 Vyhodnocení manipulace účetních výkazů a doporučení.

V první části práce, která navazuje na literární přehled, se autorka zabývá komplexně problematikou manipulace účetních výkazů. Logicky postupuje od obecného vymezení metod manipulace účetních výkazů, přes analýzu metod oceňování a odpisování a jejich vliv na vykazování věrného a poctivého obrazu podniku v účetnictví. Navazuje na vypovídací schopnost účetních výkazů a hodnocení finančního zdraví podniku v rámci finanční analýzy.

Rozlišuje manipulaci účetních výkazů 2. a 3. stupně a zmiňuje analýzu výsledku hospodaření a cash flow v čase 3 let. Podává návrh na hodnocení manipulace účetních výkazů v čase a po vyhodnocení této manipulace formuluje doporučení.

Autorka doporučuje, aby při hodnocení finanční situace podniku uživatelé účetních závěrek vzali v úvahu vedle technik manipulace účetních výkazů také specifika vykazování rizikových položek dle české právní úpravy účetnictví, jejichž přehled je součástí práce. Důsledek nerespektování těchto specifíků, jak bylo v práci prokázáno, může mít za následek významné rozdíly například při hodnocení finančního zdraví podniku.

Autorka se domnívá, že by mohlo být příhodné zařazení v práci navrženého testu manipulace účetních výkazů mezi testy věcné správnosti pro zobrazení věrného a poctivého obrazu účetnictví. V dalším jako možnost navrhuje, aby tento test využily zejména subjekty, které se

budou zabývat posouzením rizika podvodného účetního výkaznictví u vybrané účetní jednotky.

Významné výkyvy výsledku hospodaření a sumy přírůstku peněžního toku (cash flow v čase 3-5 let by měly být vysvětleny účetní jednotkou tak, aby například auditor získal přiměřenou jistotu, že účetní výkazy nejsou záměrně zmanipulovány resp. zmanipulovány ve 3. stupni navržené metodiky kreativního účetnictví.

V druhé části práce autorka, v souladu s cílem práce, demonstruje praktickou aplikaci metod kreativního účetnictví s využitím fiktivních podkladů. Zde se autorka dopustila určitých nepřesností (viz. dále), což ovlivnilo jinak dobrou úroveň práce.

Celkové posouzení práce

Literární přehled je samostatnou částí práce, která však není v ostatních částech práce dále náležitě využita. Pro větší přehlednost práce by bylo vhodné uvádět příklady a z nich vypočtené ukazatele stupně manipulace účetních výkazů na základě reálných výstupů z účetnictví. Autorka dává přednost hypotetickým údajům, které v extrémních hodnotách postrádají nuance (mezistupně).

Na straně 124, Tabulka č. 9 Vývoj struktury pasiv pro variantu A a B pro dané ÚO, vykazuje Varianta B výrazné předložení. Jaký význam má tak výrazná „kreativní“ manipulace se zpracovávajícími údaji v účetnictví pro účetní jednotku? Pokud bankrot není vyvolán záměrně?

Strana 80, kapitola 11 Metodika

Kapitola zahrnuje i Cíl disertační práce, přičemž „metoda“ (metodika) je postup dosahování cíle. Tuto skutečnost by název kapitoly 11 měl obsahovat a Cíl by měl být v názvu uveden.

Tamtéž: V textu se uvádí: „Pokusit se kvalifikovat předěl-hranici mezi účetnictvím kreativním a účetnictvím, záměrně zneužívaným,

Připomínka č. 1: Podtržené slovo není vhodné pro formulaci cíle jako kontrolovatelné veličiny.

Dále se v textu se uvádí:

„Dílčím cílům byla věnována pozornost v předchozí („teoretické“) části práce.

Připomínka č. 2: Vhodnější je zařazení „Dílčích cílů“ na začátek „teoretické části práce“.

Strana 132, v rámci kapitoly 15. Návrh hodnocení míry manipulace účetních výkazů je v textu sup-kapitola „15.4 Model Beneish“, která je výkladem metody používané pro finanční modely. Tato sub-kapitola není výsledkem vlastního řešení ani zpracováním návrhem. Měla by být zařazena do kapitoly 11 Metodika, pokud je ve vlastní práci využita.

Dílčí připomínky

Strana 82, v textu je uvedeno: „z.č. 563/1991 Sb., Zákona o účetnictví a z.č. 40/2009 Sb., Trestního zákona.“

Připomínka: Formulace odkazu na právní předpisy (v celé práci autorka nesprávně používá pojem „legislativa“) není obvyklá. Doporučuji formulovat odkazy na právní předpisy, které se používají v samotných právních předpisech, tj. např. „Zákon č. 530/1990 Sb., o dluhopisech, ve znění pozdějších předpisů“.

Strana 83, v textu je uvedeno: „V některých případech naopak vidím volbu takovýchto technik kreativního účetnictví jako pozitivní.“

Připomínka: Formulace textu v 1. os.j.č. není pro vědecky a odborný text vhodná. Pro příčiny a následky při věcné argumentaci ve vazbě na probíhající jevy a procesy v objektivní realitě lépe vyhovuje trpný rod, neurčitý tvar formulovaného textu. Lépe vyjadřuje nezávislou existenci zkoumaného objektu na autorovi.

Strana 87, v textu je uvedeno: „e) oběžný majetek oceněný ve vlastní režii.“

Připomínka: jde o pořízení oběžného majetek ve vlastní režii nebo o oběžný majetek oceněný ve vlastních nákladech jak lze z dalšího textu usuzovat?

Strana 125, v Tabulce č. 10 se uvádí:

3.3 ukazatel „Obrat HIM“,

3.6 ukazatel „Doba obratu HIM (ve dnech)“.

A dále:

strana 126, v Tabulce č. se uvádí:

3.6a ukazatel „Doba obratu HIM (ve dnech)**)“.

Jako zdroj je uveden „vlastní zpracování“.

A dále:

strana 134, v Obrázku č.13 Vykazovaný stav hmotného majetku...se uvádí:

„Vývoj struktury HIM“. Jako použitý zdroj je uveden „vlastní zpracování“.

Pojem „Hmotný investiční majetek“ se v předpisech pro vedení účetnictví nepoužívá mnoho let.

Strana 130, v textu Obrázek č. 12 se uvádí zkratka MÚV, která není uvedena v seznamu zkratek.

Strana 137, v textu se pro argumentaci uvádí rozdílný časový interval:

„Pro ověření této hypotézy byla zpracována případová studie v čase 3 let pro účetní období let 2010, 2011 a 2012 a to pro podnik, běžné účetní případy a nezmanipulované účetní výkazy (bez použití technik kreativního účetnictví). Výsledky případové studie ukázaly, že v čase 3-5 let je mezi výsledkem hospodaření a přírůstkem peněžního toku úzký vztah. V tomto případě jde o zmanipulování účetních výkazů nad rámec přesunů věcné a časové souvislosti nákladů a výnosů mezi účetními obdobími.“

Strana 140, v textu se uvádí:

„Východiskem pro zpracování této obsáhlé problematiky bylo studium účetní a daňové legislativy, tuzemských i zahraničních zdrojů týkajících se různých pohledů a názorů na techniky kreativního účetnictví. Pro zpracování disertační práce bylo využito především 14-leté odborné zkušenosti z praxe daňového a účetního poradce, poznatků z mnohých absolvovaných školení v odborné oblasti z účetnictví, financí a právních souvislostí operací kapitálových společností, daňové optimalizace v podmínkách České republiky i mezinárodním měřítku.“

Přípomínka: Výše uvedené konstatování je vhodné uvést jako součást metodického postupu zpracování disertační práce.

Strana 148, Seznam zkratk neobsahuje zkratky „ZÚ“, „KÚ“, „ÚL“ použité na straně 83.

Strana 151 Přílohy je vhodné doplnit o „Seznam příloh“

Název přílohy a název výkazu, který je v dané příloze uveden není shodný. Např.:

Příloha č. 7: Výkaz zisků a ztrát k 31.12.2010 uvádí Výkaz zisků a ztráty

Příloha č. 9: Výkaz zisků a ztrát k 31.12.2011 uvádí Výkaz zisků a ztráty

Příloha č.11: Výkaz zisků a ztrát k 31.12.2012 uvádí Výkaz zisků a ztráty

Nesprávný název účetního výkazu je použit na straně 112 jako nadpis subkapitoly 13.2 a v textu celé disertační práce. Správný název je: Výkaz zisku a ztráty

Přípomínka:

Výkazy uvedené v přílohách jsou ve zjednodušeném rozsahu. Problém kreativního účetnictví je povětšinou spojován s ověřováním účetnictví a účetní závěrky auditorem a s platností mezinárodního auditorského standardu ISA 240 (viz strany 13, 16, 18, 20, 30, 32, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 44, atd.). Auditované účetní jednotky však zpracovávají účetní výkazy v plném rozsahu (ustanovení § 18 odst.(3), zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví v platném znění).

Příloha č.7: uvádí VÝKAZ ZISKŮ A ZTRÁTY ve zjednodušeném rozsahu

Příloha č.8: uvádí VÝKAZ - ROZVAHA ve zjednodušeném rozsahu

Příloha č.9: uvádí VÝKAZ ZISKŮ A ZTRÁTY ve zjednodušeném rozsahu

Příloha č.10: uvádí VÝKAZ - ROZVAHA ve zjednodušeném rozsahu

Příloha č.11: uvádí VÝKAZ ZISKŮ A ZTRÁTY ve zjednodušeném rozsahu

Příloha č.12: uvádí VÝKAZ - ROZVAHA ve zjednodušeném rozsahu

V metodice zpracování disertační práce není tato skutečnost zdůvodněna.

Otázky do diskuse:

1. Výsledek hospodaření lze ovlivňovat, aniž je porušován zákon. Ve kterých případech je porušeno reálné zobrazování skutečností při stanovení odpisů dlouhodobého majetku, při tvorbě rezerv a tvorbě opravných položek?
2. Text na stranách 86 – 104 a 114 – 121 je po stránce stylizace a formální úpravy odlišný od ostatních stran předložené disertační práce. Lze se domnívat, že je převzatý z jiných literárních zdrojů. Není však uvedeno z jakých. Tuto skutečnost je nutno vysvětlit?
3. Na straně 128 je uvedeno: „Mezi výsledkem hospodaření a přírůstkem peněžního toku (Cash flow) je v čase 3-5 let úzký vztah – v sumě vedou v rozhodném období s menšími odchylkami ke stejnému výsledku.“

Otázky:

- Proč dojde k vyrovnání za 3-5 let a na čem doba vyrovnání závisí?
 - Proč je uvedené tvrzení v uvozovkách, když je součástí „Vlastní práce“? Lze se domnívat, že je převzato z jiných literárních zdrojů. Není však uvedeno z jakých. Tuto skutečnost je nutno vysvětlit.
4. Jaká je reálná hrozba manipulace s účetními výkazy ve smyslu kreativního účtování a vykazování skutečností u auditovaných účetních jednotek?

Závěr

Předložená práce přes uvedené připomínky představuje zdařilý a souhrnný příspěvek ke zkoumání metod kreativního účetnictví ve vztahu k výstupům, které poskytuje účetnictví. Poznatky shrnuté v disertaci jsou rozšířením teoretických znalostí, zejména v oblasti korektnosti podkladů pro hodnocení míry manipulace účetních výkazů.

Vedle obsahu má práce i náležitou formální úpravu, logickou strukturu, vyznačuje se čistotou používané odborné terminologie, přesnou vědeckou argumentací a jasnou slohovou stylizací. Práce odpovídá požadavkům kladeným na disertační práce v doktorském studijním programu, jak z hlediska dosažených výsledků, tak i jejich využití, které může být dále podpořeno publikováním získaných poznatků pro širší odbornou veřejnost.

Na základě uvedených okolností doporučuji práci k obhajobě a po úspěšné obhajobě aby byla **Ing. Zitě Drábkové** udělena vědecká hodnost Ph.D.

- doktor filozofie -

V Praze, dne 20.4.2011

Doc. Ing. Antonín Valder, CSc.
vedoucí katedry obchodu a financí
provozně ekonomická fakulta
ČZU v Praze

OPONENTSKÝ POSUDEK

doktorské disertační práce ing. Zity Drábkové, zpracované na téma

„Kreativní účetnictví a účetní podvody jako porušování věrného a pravdivého obrazu účetnictví“

Vlna finančních skandálů nefinančních podniků v nedávné historii vyvolala pozornost odborné veřejnosti k účetní a auditorské profesi a zákonitě vyústila v přísnější regulaci. V USA šlo o zákon tzv. Sarbanes-Oxley Act., který byl přijat kongresem dne 25. července roku 2002 s cílem posílit úlohu vnitřního i kontrolního systému i externího ověřování účetních výkazů v prosazování a vymáhání existujících pravidel proti defraudacím a podvodům prováděným podnikovým vrcholovým managementem. Většina skandálů byla důsledkem několikaletého falšování zveřejňovaných účetních závěrek a po odhalení takových podvodů musela každá z postižených společností přepracovat své účetnictví směrem k věrnému obrazu a provést zásadní korekce v účetních závěrkách zveřejněných v minulých letech. Jakkoli došlo celosvětově k prohloubení procesů, praktik a technologií k získání dostatečné jistoty, že jakékoli pokusy o falšování a defraudaci budou včas odhaleny, a že jim bude preventivně zabráněno, nedošlo k odstranění jejich příčin. Z tohoto pohledu je téma disertační práce, která zkoumá příčiny a důsledky účetních podvodů nanejvýš aktuální. Jádrem problému bude zřejmě ekonomická podstata podnikání (ve smyslu shareholder theory), která je často uskutečňována v antibióze s etikou.

Hlavním cílem disertační práce je vyhodnocení možností a způsobů manipulace účetních výkazů a stanovení mezí kreativního účetnictví včetně navržení metodiky identifikace manipulovaných účetních výkazů, a to v podmínkách České republiky a to ve vazbě na zjištění věrného a poctivého obrazu účetnictví. Dílčí cíle práce jsou formulovány v jedenácté kapitole, a sice v oblasti

teoretické:

1. Pokusit se kvalifikovat předěl-hranici mezi účetnictvím kreativním a účetnictvím, záměrně zneužívaným, podvodným v podmínkách české účetní legislativy.
2. Shrnout názory autorů na vymezení metod kreativního účetnictví a prezentovat přístup autorů k definici kreativního účetnictví v rámci legislativy České republiky. Ověřit rozšířenost snahy podniků a co nejvyšší lokální efektivitu za účelem maximalizace výkonnosti podniku.
3. Pojmenovat a shrnout důvody a motivace k manipulaci účetních výkazů.
4. Prezentovat rizika manipulace účetních dat v podmínkách platné účetní legislativy České republiky.

a praktické:

1. Ověřit hypotézu pro návrh hodnocení míry manipulace účetních výkazů (mezi výsledkem hospodaření a přírůstkem cash flow je v čase 3-5 let úzký vztah resp. V součtu za rozhodné období vedou ke stejné hodnotě).

2. Rozpracovat jednu z možností kreativního účetnictví na bázi finanční analýzy účetních výkazů, ve vazbě na vypovídací schopnost zmanipulovaných účetních výkazů pro hodnocení finančního zdraví podniku.
3. Navržení vhodného modelu finanční analýzy pro odhalení dopadů manipulace účetnictví v účetních výkazech.

Cíle v teoretické části jsou naplňovány postupně v kapitolách 2 až 8 disertační práce věnovaných vymezení pojmů, praktikám a mezím kreativního účetnictví a účetním podvodům. Není opomenuta ani otázka etiky v účetnictví. Autorka vychází ze studia značného počtu literárních pramenů včetně elektronických informačních zdrojů.

Cíle v praktické části jsou naplněny v kapitolách 12 až 16. Přínosná je zejména studie manipulace účetních výkazů klasifikovaná ve třech stupních kreativního účetnictví, která na jedné straně specifikuje způsob manipulace a na druhé možné postihy. Možné důsledky kreativního účetnictví jsou vhodně ilustrovány pomocí ukazatelů finanční analýzy. Cenné jsou zejména návrhy na hodnocení míry manipulace účetních výkazů pomocí závislosti výsledku hospodaření a cash flow v čase 3 let a aplikace matematického modelu Beneish.

Výsledky práce a její přínosy jsou uvedeny v kapitolách 16 a 17 disertační práce a lze s nimi v zásadě souhlasit. Jsou vlastně naplněním cílů práce tak jak byly vymezeny v části teoretické i praktické.

Ze studia práce vyplynuly některé poznámky a otázky, které bych navrhoval ke zodpovězení při obhajobě:

1. Jestliže účetnictví je tvůrčí činností jakým směrem by se mělo rozvíjet, aby došlo k omezení rizika plynoucího z jeho zneužívání?
2. V jakém smyslu slova je chápán v práci používaný pojem věrný a poctivý obraz účetnictví?
3. Struktura disertační práce neodpovídá standardu. Jaké byly důvody pro zařazení metodiky na počátek praktické části?
4. V kapitole 4 jsou na stranách 20 až 26 jsou uvedeny rozdíly v předpisech, které zřejmě představují ekonomické důsledky a nikoliv etické.

K formálnímu provedení disertační práce mám několik drobných připomínek: na s. 51 a 53 jsou uvedeny odkazy na zdroje, které se nenachází v seznamu použité literatury (Čírková), popis na s. 134 dole se zřejmě nevztahuje k obr. 14 ale 13, zkratka HIM se již nepoužívá, ani není uvedena v seznamu zkratk, není zřejmý význam indexu (6) na s. 41, chybí označení zdrojů k citacím na s. 73, v textu se vyskytují překlepy např. na s. 83 nebo 119.

Základním pilířem disertační práce je studium informačních pramenů převážně literárních, získání relevantních informací a jejich utřídění tak, aby bylo možno provést analýzu a komparaci. V tomto směru autorka prokázala potřebné znalosti a schopnost vědecké práce. Podařilo se jí shromáždit dostatek argumentů pro vyslovení hodnotících stanovisek a formulování konkrétních závěrů.

Předností disertační práce je komplexní pohled na danou problematiku. Přináší nové poznatky v oblasti přístupů k omezování rizik plynoucích z kreativního účetnictví podniků. Vyslovená hypotéza byla ověřena na empirických datech. Práce splňuje požadavky standardně kladené na disertační práce v oboru Řízení a ekonomika podniku a proto ji doporučuji k obhajobě a po úspěšném obhájení k udělení titulu philosophiae doctor .

V Brně dne 12. 4. 2011

Doc. Ing. Jaroslav Sedláček, CSc.
Katedra financí

Rovněž terminologická, jazyková a formální úprava práce má určité rezervy. Pro ilustraci uvádím volně zaměřovaní pojmu účetní výkazy, finanční

Strukturování textu práce a jednotlivých částí kapitol by si zasloužilo větší pozornost, protože text na sebe v řadě případů navazuje jen velmi volně nebo vůbec a obsahy kapitol se významně překrývají, v některých případech doslova duplikují. Tyto doslovně se opakující části textu v různých kapitolách práce jsou na první pohled zcela zřejmé. Jako příklad lze uvést prakticky celou stranu 16 a 17, která je doslova uvedena na straně 32 a 33; závěrečný odstavec na straně 18, který je doslova zopakován na straně 75 a obdobně řada dalších částí práce, které zde nelze jednotlivě vyjmenovávat.

Disertační práce je rozdělena do 15 hlavních kapitol doplněných úvodem, závěrem, seznamem literatury a přílohami, přičemž poslední dvě kapitoly jsou aplikací charakteru a jejich úkolem je demonstrovat poznatky z teoretické části práce na konkrétních příkladech.

Struktura a obsah práce

K dosažení takto vycíleného cíle využila doktorandka analyticko-syntetické postupy, deduktivní a induktivní metody a komparaci. Zdrojem informací k tomuto postupu byla zejména literatura uvedená v seznamu v závěru práce. Takto zvolené metody a vycílené cíle považují s ohledem na obsah, rozsah a účel předložené práce za adekvátní.

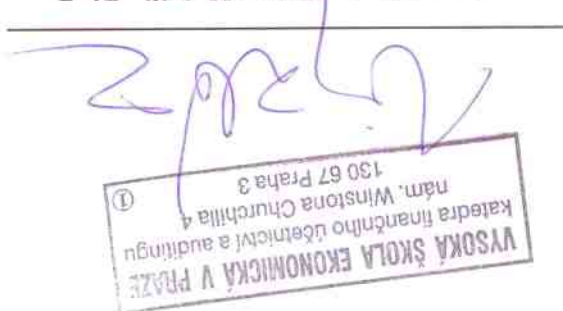
Problématika manipulací v účetnictví patří k aktuálním tématům jak účetního výkaznictví, auditingu, tak i daňové správy, či profesní etiky a trestní odpovědnosti. V zahraničí je toto téma předmětem výzkumu a publikací již delší dobu a je často shrnováno pod pojem "creative accounting", případně pod pojem "fraud detection" apod. Systematické zpracování této oblasti v původní české odborné literatuře zatím zcela chybí, a proto považují volbu tématu předložené disertační práce za vhodnou pro vědecko-výzkumnou práci, která má bezprostředně využitelné výstupy pro praxi.

Aktuálnost tématu, cíle práce a použité metody

Název práce: Kreativní účetnictví a účetní podvody jako porušování věrného a pravdivého obrazu účetnictví	
Autor:	Ing. Zita Drábková
Školitelka:	doc. Ing. Jindřiška Kourilová, CSc.
Obor:	řzení a ekonomika podniku
Oponent:	doc. Ing. Ladislav Mejzlík, Ph.D.
	vedoucí katedry finančního účetnictví a auditingu Fakulty Financi a účetnictví Vysoké školy ekonomické v Praze
	katedra financí a účetnictví Ekonomické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích

Oponentský posudek doktorské disertační práce

doc. Ing. Ladislav Mejzlík, Ph.D.
vedoucí katedry finančního účetnictví a auditingu
Fakulty financí a účetnictví VŠE v Praze

V Praze 21. dubna 2011

1. Jaký je názor doktorandky na situaci, kdy jsou v rozporu jednotlivé části českých účetních předpisů (například rozpor mezi §7 zákona o účetnictví a podzákonými účetními předpisy jako jsou vyhlášky a české účetní standardy) a jak tyto rozpory řešit?
2. Jaká je role vnitřního kontrolního systému účetních jednotek při zajišťování věrného a poctivého zobrazení reality účetním výkaznictvím? Jakými postupy lze k takovému úkolu přispět?

Jako námět do vědecké rozpravy v rámci obhajoby navrhuji, aby se autorka vyjádřila podrobněji k následujícím dvěma otázkám:

Předložená doktorská práce Ing. Zity Drábkové na téma „Kreativní účetnictví a účetní podvody jako porušování věrného a pravdivého obrazu účetnictví“ splňuje, podle mého názoru, požadavky na kvalifikační práci tohoto druhu a souhlasím s tím, aby po úspěšné obhajobě byl Ing. Zita Drábková udělen titul „PhD.“.

Závěr

Práce může být zdrojem informací pro toho, kdo se chce seznámit s problematikou kreativního účetnictví a podvodů v účetnictví. Rezervy práce vidím v její teoretické části a pozitivě v části praktické. Za nejzajímavější část považuji některé z návrhů a doporučení autorky, které uvádí v závěru práce. Další přidanou hodnotou práce, která by zvýšila její vědecko-výzkumnou hodnotu, by bylo testování navrhaných řešení na empirických datech skutečných firem, které by ověřilo správnost a použitelnost navrhaných řešení, což může být námětem pro další výzkum autorky v této oblasti.

Splnění cílů práce a její význam

Vykazy a účetní závěrka, apod. Některé věty z důvodu jazykového, terminologického i obsahového dávají jen velmi obtížně smysl, jako příklad uvádím první větu v kapitole 4 na straně 19: „Etika v kreativním účetnictví navazuje na téma Kreativního účetnictví, které se zabývá podstatou kreativního účetnictví.“.